

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA
AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRIEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szög minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések 6 fillér-ként 6 fillér-
többesről közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint
kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **BETEGH PÁL** könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489. sz. és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489 sz

A jegyzők fizetéséhez.

Valahára megértük, hogy az illetékes körök a fizetésünkkel is kívánnak foglalkozni, illetve tudakolják, hogy tulajdonképpen az agyonzaklatott és rendbirságot, fegyelmi feladatokkal megátorgatott jegyzőknek, mennyi fizetésük van.

Nem bocsátkozom jóslatba, de aligha ez is olyan nem lesz, mint az egyszerűsítés, vagyis felemunka. Sok helyen ezen rendezéssel fizetés-felemelés, sok helyen csökkenés áll be, mert vannak körösorok, hol most 2000 K a törzsfizetés és vannak, de számosan, ahol 800 korona. Persze az illetékes szakkörök a 800 korona fizetésre azt mondhatják, hogy sok az a sokat hánytorgatott és az ügyvédi kar által is annyiszor megtámadott magán munka. Más helyen a fizetés 1200 koronára fel emeltetett 1—2 év óta, amelyet a jegyző tulságos fáradozásával valahogy kicsikart a nagyjármű kupaktanácstól. Ha tehát ezt is beleszámítják a felemelésbe, illetve csak az ezenfelüli esetleges fizetés-felemelést fizeti az állam, akkor bizony sok község fogja szeméremre hányni jegyzőjének, hogy miért emeltette fel fizetését?

A fizetésrendezésre vonatkozólag egy pár megjegyzésre való dolog volna, melyet az illetékes szakkörök figyelembe kellene, hogy vegyenek:

1. Hogy a sokat emlegetett magánmunkát, mely ma már nincs és amelyről, mint „a régi jó időkről” álmadozik

egy öreg jegyző, ne kelljen számításba venni és hogy a zsarolás, tulkapás és nem tudom, hogy hányféle vádnak eleje vétesek, a magán munkálatokat, pl. adásvevési szerződéseket, bizonyítványokat, kéréseket stb. köteleztessék a jegyzői kar ingyen csinálni, de hogy ezen fizetés mégis megjöjjön, átalányösszegben fizesse meg a kincstár s készítsen egy országos érvényű tarifát s a munkadíjat rovassa le bélyegeken. Ezáltal tisztában lesz a kincstár a jegyző jövedelmével; a nép nem kételkedik, hogy többet vett, mint kellett volna és jobb lesz a jegyzőknek, mert az éjjeli nyugalmától megfosztva készített munkájáért anélkül is sokszor felpanaszolt és sok esetben elvesztett díját megkapja a kincstártól havonként rendszeresen és ezen pénzt az állam is beszedi; tehát mind a három félnek haszna lesz belőle anélkül, hogy egyik fél is károsulna.

2. Egy fővárosi lovasrendőrnek van 1600 korona illetménye, ehhez szükséges kellék: írni, olvasni, számolni tudás és testi épség, de felelősség nincs. Nekünk van 800 korona fizetésünk, melyet a birság, fegyelmi, irnoktartás, utazás felemészt. Hát a jegyző miből éljen? Tehát a 800 K fizetést egészítse ki az állam 1600 koronára és ebben benne lesz a magánmunkálat díja is, járuljon az állam 800 koronával a jegyző fizetéséhez és fizessen 100 korona 5-öd éves korpótléket s a szolgálati idő maximuma 30 évben állapíttassék meg, mert már azon túl úgy sem sokáig élvezi

egy jegyző sem a jól megérdemelt nyugdíjat.

3. Nyugdíj-ügyünk vétessék állami kezelés alá és szabályzatunk újra alkottassék egységesen, az egész országra egyaránt.

Ezek volnának szerény véleményem szerint a főbb irányelvek, melyek jelen törvénynek figyelembe jöhetnek.

Gáspár Albert,
bordosi jegyző.

Kereskedelmi nyelvünkről.

A társadalom egyetlen osztályában sem mutatkozik annyi haladás, mint a magyar kereskedői osztályban. Amíg előbb szakmájában jártas, de máskülönben legfeljebb felületesen művelt volt a magyar kereskedők túlnyomó része, ma már a kereskedelem kívánatos és tisztelt, mivel kereskedőink zöme nemcsak szakmájában, de általános műveltséggel is bír, ami a kereskedelem mai fejlettségénél fogva multhatatlanul kellék is.

Nem egy orvost, ügyvédet ismerek, kik oklevelökkel kezökben a kereskedelmi pályára léptek, ahol csak olyan tiszteletben és becsülésben részesülnek, mintha előbbi pályájukon maradtak volna. Különösen örvendetes jelenség, hogy nemcsak a fővárosban tömörülnek a művelt kereskedők, hanem a vidéki kereskedőink műveltsége is teljeseen megüti a mértéket.

A kereskedelmi műveltség fejlődésével és a kereskedelem magyarosodásával szemben azonban még egy szomorú jelenség maradt vissza. És ez a magyar kereskedelmi nyelv fogyatékossága. Megdöbbentő, hogy a magyar nyelv ma sem rendelkezik az összes szükséges kereskedelmi szak kifejezésekkel és ennek következtében a magyar kereskedelmi levelek legnagyobb része bizony nem eredeti magyar és legkevésbé sem felel meg sem a magyar géniuszunknak, sem a magyar keres-

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCÁJA.

Megvirrad még valaha!

A „Székely-Udvarhely” eredeti tárcája.

Ide cigány, ide mellém ahány van,
Nyakig jár a szegény magyar a gyászban
Három-négyszáz esztendőnek a rabja...
Huzd rá cigány: Megvirrad még valaha!

Tatár, török megviselte a népet,
De, aki most bõrig nyuzza — a német!
Vesztett módon itt is-ott is harapja...
Huzd rá cigány: Megvirrad még valaha!

Kossuth apánk, ha még egyszer izeni:
Mi nekünk fáj, a sirban is fáj neki:
Megjő akkor a számadás nagy napja...
Huzd rá cigány: Megvirrad még valaha!

Fülei Sz. Lajos.

Vidéki levél.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Egy parányi helyet kérek b. lapodban az érdem számára. Székelykeresztúr iparos polgárságáról van szó, arról a derék polgárságról, mely az önmivvelődés zászlóját már régen kezében tartja, fenn lobogtatja, s hogy eddig senki sem látta, nem vette észre, annak oka a helyes, tapintatos társadalmi érzék hiányában rejlik. Vaj-

jon mikor jön el már az az idő, amikor lehullanak az előítéletes társadalmi válaszfalak, s az ember becsülni fogja embertársában a komoly törekvést, a nemes munkát? Mikor jön el az a korszak, midőn az u. n. előkelő osztály nemesak akkor keresi fel az iparost, amidőn nála „megrendelést csinál”, hanem akkor is, midőn azt nemes törekvésében támogatni erkölcsi kötelesség? A jelek arra engednek következtetni, hogy az az idő már közeleg ugyan, de még mindig nagyon döcögösen halad.

A székelykeresztúri iparos polgárságról van szó! És ennek műkedvelő társulatáról, mely f. hó 8-án és közkívánatra másodszor f. hó 15-én előadta Verő Györgynek látványos, hazafias szindarabját: „1848. Hadak útja”. Érzem, tudom, hogy amidőn arra vállalkoztam, hogy e lap hasábjain megörökítem azt a gyönyörű képet, melyet ez a két előadás felmutatott, csak halvány ecsetvonásokkal tudom tenni. Ki volt nagyobb? Ki felelt meg legjobban a várokozásnak? Ki érezte át legjobban szerepét? Ki volt az est hőse? Kérdések ezek, melyekre itt oly nehéz a feleletet megtalálni.

Vajjon az az öreg székely-e, ki buzgó hálát ad Istenének, midőn felszabadul a jobbágyágnak igájából (Kálnoki Dénes), vagy felesége, ki a honszeretetet, mint a legszebb virágot ápolja kebelében és az igazság, a szent ügy védelmezésére harcba küldi fiait (Bálint Andrásné az első előadáson, a második előadás eme szereplőjének nevét nem sikerült megtudnom), avagy az a lelkes székely ifju, aki nem tekint sem családjára, sem

őreg apjára, sem a kétes jövőre, hanem lelkes felhívást intéz véreikhez s meggyelők, kivívni az igazság diadalát, mint vezető (Nagy Miklós)? Avagy tán az önfeláldozó hitves (Fazekas Pálné), ki férjét nemhogy visszatartaná, hanem maga is követi. Vagy bámulhatunk talán a koldus Pupa Miklóson (Bándi Sándor), kinek nincs egy talpalatnyi földje, de azért megy a haza védelmére; a kényelemben felnőtt örménylányon (Dávidházy Vilma) ki boldogságát leli az egyszerű jobbágy legény szerelmében s oldala mellett vitézkedik a csatában. Vagy tán újra lalkestit Bemnek (Zichler Antal) hősiességének megjelenése, lángra gyújt Petőfinék (Macskássy Lajos) szelleme. És midőn a királynői fenségben megjelenő Geniusz (Enyedi Gizella) az emlékezés koszoruját nyújtja a hősöknek, nem érezte-e mindnyájunknak lelke a meghatottságot? Nem csillogtak-e szemünkben a könnyecseppek, az emlékezésnek, a lelkesedésnek nemes, drága gyöngyei?

Nehéz volna kiválasztani a sok jó játékos közül, hogy ki volt a legjobb, mert ez utóbbi jelzőt egyformán igényelheti mindenik szereplő. Inkább tehát az összjátékról emlékezem meg. S bátran állíthatom, hogy hivatásos színészeknek is előnyére válnék, ha ily precizitást vinnének bele darabjaik előadásába. Az élelenség, a bátorság, a szinpadon otthoniasság jellemzi az előadást. Ez pedig a derék szereplőkön kívül és legfőképpen a rendezőt, Fazekas Pált dicséri. Megszoktuk már, hogy ahol jótékony cél érdekében kell tenni, hol az önmivvelődés eszközeit kell használni, ott Fazekas Pál vezet. S bár ez alkalommal — mint

kedelem önálló jellegének és inkább németből való fordításnak nevezhető.

Megfoghatatlan, hogy hazafias kereskedők, akik ugyan már számtalanszor kezdeményeztek ez irányban mozgalmakat, hathatósan nem gondoskodnak arról, hogy mesterkéletlen, a magyar nyelv szellemének teljesen megfelelő szakkifejezésekhez jussanak.

Ugy tudom, hogy a magyar tudományos Akadémia már nagyon régóta foglalkozik e kérdéssel, az eredményről azonban még nagyon keveset, ugyiszlán semmit sem tudunk.

Nem volna-e helyesebb, hogyha a tudományos férfiak nehézséges, lassu ténykedésének keretén kívül összeállanának hazánk tudományos és művelt, a gyakorlati élet élénkségéhez szokott kereskedői, hogy végre-valahára nyelvben is tökéletesen magyarrá tennék a magyar kereskedelmet.

A hét története.

A politika egén már-már tisztulni látszottak a vészterhes, komor fellegek, az obstrukció csatazaja már-már békületekenyebb hangokat hallatott. A miniszterelnök Bécsbe járt, s hazatérte után összehívta a minisztertanácsot, hogy politikai utjáról beszámoljon. Pozitívum ezek közt, hogy a király december 15-ére összehívta a delegációkat s az erre vonatkozó királyi kéziratot átadta gróf Tisza István miniszterelnöknek. Ezenkívül pedig felhatalmazást adott, hogy Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter törvényjavaslatot nyújtson be a magyar képviselőházban kereskedelmi és forgalmi viszonyainknak Olaszországgal való ideiglenes rendezéséről. Ezenkívül azonban befejezett dolognak tartják, hogy gróf Tisza István fölhatalmazást kapott, hogy az obstrukció megtörésére erőteljesebb eszközöket is vegyen igénybe. A miniszterelnök erre nézve a parallel-üléseket indítványozta a szabadelvű pártban, s kérte, hogy azt minden előzetes vita nélkül fogadják el a házban. A volt nemzeti pártiak kilépéssel, s az ellenzék pedig kettőzött obstrukcióval felelt. A helyzet tehát beláthatatlan következményeiben.

Abban az esetben, ha minden kísérlet meghiúsul, a miniszterelnök fölhívja a harcolókat, hogy szavazzák meg az indemnítást a képviselőház feloszlata céljából. Ha erre a célra sem kapja meg az indemnítást, akkor gróf Tisza István exlexben is feloszlatta a házat, amire — hír szerint — a király jóváhagyása már kilátásba van helyezve.

Érdekes választási küzdelmeknek volt tere e héten Szathmár és Ugra. Mindkét helyen a miniszterek győztek.

A kis Szerbiában új irány kezd lábra kapni. Most, hogy Péter király behozta a sajtószabadságot, a hírlapok első dolga a királyt el-agyabugyálni. A „Demokracia“ című új lap, mely a szerb demokrata párt szócsöve, a demokratikus

szereplő — nem is működött, de azért a sikerből az oroszlanés az övé.

Bátor volnék azonban egy pár szereplőnek bizonyos jóakaratu tanácsot adni. Remélem nem fogják rossz néven venni, szem előtt tartván azt az elvet, hogy aki nyilvánosan működik, annak bizony a nyilvános véleményt el kell viselni. Először is Zakár kereskedő személyesítőjének ajánlanám figyelmébe, hogy örmény kereskedő lévén, igyekezzék kevesebb zsidó dialektust használni, mint tette. A r. kath. plebános kissé tulajdonságba vitte a papi komolyságot, a ref. pap pedig igyekezzék több méltóságjelenséget fejteni ki és az öltözéknél is kissé igyekezzék jobban kifejtetni a papi jelleget. Ezek volnának szerény megjegyzéseim, nem gáncs képen, mert az legkevésbé sem érheti a szereplőket, hanem inkább jövőre való tájékozódás szempontjából. Remélem nem veszik rossz néven? I Béke velünk!

Ugy értesültem, hogy rövid időn belül szándékozik a társulat Székelyudvarhely közönsége előtt is bemutatni tehetségét. (Szívesen látjuk! Szerk.) Remélem, hogy Székelyudvarhelynek minden szép és nemesért lelkesedni tudó közönsége kivétel nélkül pártolni fogja ezt a derék társulatot, mely igazán megérdemli a pártfogást. S felteszem ezt legfőképpen a székelyudvarhelyi iparos polgárgárdáról, mely az önmivelődés során már szép multtal dicsekedhetik. De felteszem általában mindenkiről, ki a szépet és nemesért lelkesedni tud.

Vajha a műkedvelő társulat biztató jelt nyerhetne a támogatás felől és pártolást a megjelenés esetén. Ez lenne a legjobb ösztönzője a jövőre!

közvéleményért küzd élet-halál harcot, hogy mit szól Péter király ehhez az új programhoz: az még nem nyilvánvaló.

Az orosz udvar köreiben az a hír terjedt el, hogy az orosz haditengerészet feje, Alexis nagyherceg ez állásából visszalépni készül és helyébe Mihajlovics Sándor nagyherceget, a cár sógorát fogják kinevezni. Ha ez a hír valóban bizonyul, akkor Lansdorff gróf állása megdőlt, mert a nagyherceg feje annak az udvari pártnak, amely Lansdorff politikáját ellenzi és új állását mindenestre fel fogja használni arra, hogy a keletázsiai politika vezetését magához ragadja.

Az olasz királyi pár utazásának kellemetlen epizódja az a merénylet, amely arra irányult, hogy vonatjukat kisiklassák. Szerencsére idejekorán észrevették, s így nem zavarta meg semmi sem utjukat.

A fejedelmek általános utazásából a görög király is kivette részét, s a királyunk látogatására Bécsbe érkezett, ahol szívélyes és örömteli fogadtatásban volt része.

A szultán még most sem fogadta el a hatalmak jegyzékét, habozásának csak rossz vége lehet. Nyilvánvaló dolog, hogy Anglia voltaképpen más álláspontot foglal el, mint az entente hatalmak, amelyeknek reformköveteléseit nem tartja kielégítőnek. De egyelőre nem akarja zavarni akciójukat s abban reménykedik, hogy kudarcot szenvednek, amikor aztán maga fogja megrohanni a szultánt oly követelésekkel, amelyek egész európai uraságát nagyon illuzoriussá tehetik.

Lutfulla herceget, Masmud Damad basának, a szultán elhunyt sógorának fiát a szultán halálra ítélte. A fiatal herceget valóságos törbe csalta a török kormány, Lutfulla Párisban és esze ágában sem volt Konstantinápolyba visszatérni. A napokban azonban fölkereste Mumzer basa, a párisi nagykövet és az Allah szent nevére leköött szavával biztosította őt, hogy csak térjen vissza Konstantinápolyba, a hajszála sem fog meggyöngyösülni, hogy milyen és mit ér a török eskü, az már régi dolog; s Lutfulla herceg sem első áldozata hiszékenységének.

Egy szomorú tengeri szerencsétlenségről adnak számot a fumei táviratok. A Petőfi magyar tengeri hajó elsüllyedt Gibraltár táján. A szerencsétlenség okát még mindeddig homály takarja, mert egy szemtanú sem került még meg, aki az esetről számot adhatna.

New-yorknak mindene van, még vallásalapítója is. A új próféta nagyba toborozza a híveket vallása számára s ügyességét az is dicséri, hogy az elnököt is meg tudta nyerni egy kihallgatás erejéig. Az új prófétának van egy jó mellékfoglalkozása is, t. i. milliomos! Könnyű ugy neki profétáskodni.

A messalianceok krónikájában Alix hercegnő, Schönburg-Waldenburg Frigyes Ernő herceg felesége, előkelő helyet biztosított magának, mert a hercegnő két hét előtt eltűnt a kocsisával kastélyából. Ráduplázott a szász trónörökösére.

Az orleansi herceg automobil kirándulása alkalmával St. Pöltenben elütött egy embert. A közeli rendőrközege megállította utjában s följegyezte a herceget és azt a hölgyet, aki véle utazott s akit a herceg feleségének mutatott be. Másnap Mária Dorottya főhercegnő csodálkozva olvasta a nevét a lapokban, mert ő egész nap otthon tartózkodott. S kislült, hogy az a hölgy, aki a herceggel utazott, nem volt más, mint miss Marry Halton az ismert operettdiva, akit a herceg szükségéből még feleségül is avatott.

Juhtenyésztés.

Udvarhelyvármegye juhtenyésztése a közelmúltban és a jelenben. Közli: lengyelfalvi báró Orbán Ottó.

(2. folyt.)

Udvarhelyvármegyében az egész vármegye területén a székely gazdák kivétel nélkül foglalkoztak juhtenyésztéssel, de különösen a két Homoród mentén volt a juhtenyésztés legjobban kifejlesztve. Homoródmárménak egészen szakszerű juhtenyésztése volt, terjedelmes erdős legelője erre nagyon alkalmas.

A jobb módú székely gazdáknak 200—300 darab saját magok kezelése alatt álló juhnyájok volt. Minden egyes juhtenyésztő székely gazdának az erdőn juhait részére külön tanyája volt, mert a juhokat nemcsak nyáron át legeltették, hanem télben is ott tartották. Az egyes juhtenyésztő székely gazdák az erdőn levő nagyterjedésű erdei kaszálójukat a juhokkal rendszeren trágyáztatták s így azért bő széna és sarju termést nyertek.

A széna és sarjatermést ott helyben, ahol termelt a juhtanyákhoz közel rakták össze téli takarmánynak. Minden egyes székely gazdának külön váralaku négyszögben borona-fából épített juhakla volt. A juhaklok nagyon magasra voltak építve és körül zszindely fedelű kieresztéssel bírtak. Azért voltak olyan keményen építve, hogy télben a farkasok ne tudjanak behatolni és a juhnyájokban kárt okozni. Az ilyen váralaku aklokban teleltek a juhok és ott használta fel minden egyes juhtenyésztő székely gazda a juhok részére egybegyűjtött széna- és sarju termést. A sarjut mindig akkor etették fel, amikor a juhok lebárányoztak, mert a sarjutól bővebben tejel a juh. Az ilyen tanyákról nem hiányoztak a hatalmas juhászok sem, mert azok is óvták a juhnyáját a farkasok ellen. (Folyt. köv.)

Egyházi élet.

Dávid Ferenc-egyleti közgyűlés.

Hogy a valódi székely lélek ugyanazon időben milyen szépen áldozhat a vallásosság és hazaszeretet oltárán, hogy szíveinkben milyen kedves összhangban megfér a vallásos érzés és honfiumi kegyelet: annak fényes bizonyítékát szolgáltatotta az udvarhelyköri Dávid Ferenc főkegyelet f. hó 12-én Homoródmárménfalván a székelység eme évjárásában tartott közgyűlésében. Nevezett egyesület vallásos jellegű bár, de lobogóján ott áll a hazaszeretet. Dávid Ferenc eredeti magyar reformátor volt. Az ő szelleme mindig a magyarság kiegészítésén munkálkodott. Az ő nevét viselő egyesület sem távozhatik el ettől a szellemtől. S hogy nem is távozik, azt minden adandó alkalommal bebizonyítja. Ezt fényesen dokumentálta Jánosfalván is, hol a Sándor Gergely derzsi lelkész egyesületi elnök által nagy gonddal összeállított programban egy a vallás igazságait szomjuhozó lélek, mint a honszeretettől dobogó szív egyaránt megtalálta táplálékát. De hadd beszéljenek a tények, Mátyás János muzsnai lelkész keneteljes imával vezette be a gyűlést a templomban. Sándor Gergely elnök magasröptű elnöki megnyitójával gyönyörködtetett és épített. Győrfi István b.-szentmártoni tanító a 100 éves forduló alkalmából Deák Ferencről olvasott fel magas irodalmi színvonalon, vonzó előadásban. Péter Sándor városfalvi lelkész Rákóczi, Kossuth és Dávid Ferencről, a szabadság eme kimagasló három hősről tartott nagy lelkesedéssel fogadott előadást, megjelölve azokat a pontokat, melyekben hazánk és nemzetünk e kiváló szellemei találkoztak egymással. Ferenci Jolán kisasszony nagy hatást ért el Murányi F. Sandornak egy a székelyekhez írott szép költeményének gyakorlottságra valló elszáralásával. Közben pedig Ajtai János és Ürmösi Károly részesítették igazi élvezetben a nagyszámú halgatóságot művészi énekükkel.

A templomból a közel fekvő temetőbe vonult a közönség, a hol Darkó Sándornak a szellemességéről és rokonszenvenességéről széles körben ismert unitárius esperesnek a porai nyugszának. Hálás gyermekei csinos követ állítottak ana sir fölé, melyben a felejthetetlen szülök aluszszák örök almuakat. A Dávid Ferenc egylet örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy e kö leleplezése alkalmából is emlékezzék egykori jeles tagjáról és tiszteletbeli elnökéről. Kisgyörgy Sándor jelenlegi esperes az igaz szeretet és hálás kegyelet hangján üjtötte meg annak az emléket, ki szívo egész hevületével csüngött családján, egyházán és hazáján. Szép beszédet megatva fogadta a közönség. Legyen áldott az elhunyt emlékezte s legyenek megáldva a halas utódok, kik gyermekei szeretetüket ezuton is kifejezni igyekeztek.

A temetőből az iskolába vonult a közönség, hol egyleti hivatalos ügyek s ezek között a nép erkölcsi emelése és javítása érdekében végzendő munka mikéntje képezte részletes tanácskozás tárgyát. Vegezetül a helybeli papi háznál izletes közebed volt, amelyen az esti órákig lelkes hangulat uralkodott. A hangulat jellemzésére megemlítjük, hogy az egylet jótékony celu perselyébe mintegy 10 K gyűlt. Péter Sándor lelkész hazafias lendülettel teljes pohárköszöntése folytán pedig 19 koronát adakoztak a jelen voltak a Rakóczi-szobrára. Így építi ez a jeles egyesület a nép között Isten országát.

Hajnali mise. A róm. kath. egyház templomai a holnapi naptól kezdve karácson első napjáig naponként hajnalban nyílnak meg a b. szűz Mária tiszteletére és a Messiás eljövetele utáni vágy kifejezésére mondandó misék céljából. Az

adventi i
nappal ve
házi év is
ez egyház
róm. kath.
az advent
kezdődnek

Tan

az Udvar
gondnok

Tan
tanítói k
az „Udva
iskolák s
zen egy-
alkalom
jelent, e
jából ala
szes isko
iskolák e
ingyen a

Az
rült is,
tét meg
alap 190
beszerzé
és saját
kolák k
iskolák
számára
szükség
„Udvar
zett kén
titkárho
sz. ala
hó 14-i

A
megye
velése
nőket,
iskolák
lódó k
sületne
rán, l
teljes
kolák
közökk
vedelm
tagjai
tagság
az is
jenek
igen k
pésükl
kében
vonat
lehet
lós el
küldö

érdek

H
az Ud
nevel

ev. r
f á s
gond
kir.
a sz

mult
a B
étel
1. E
fillé
Fily
ada
fillé
Egy
biba
fillé
juxt

adventi időszak egyházi megünneplése a mai nappal veszi kezdetét s ezzel kezdődik az egyházi év is: Krisztus élete és munkái sorozatának ez egyháziilag megállapított láncolata. A helybeli róm. kath. plebánia templomban a hajnali misék az adventi idő alatt mindig fél hat órakor kezdődnek.

Tan- és nevelésügy.

Felhívás,

az Udvarhelyvármegye területén levő népiskolák gondnokaihoz, iskolaszékeihez, illetve tanítókhöz.

Tanító-egyletünk vezetőségéhez, a vármegye tanítói közül többen fordultak azon kéréssel hegy az „Udvarhelymegyei népnevelési egyesület”, azon iskolák számára, melyeknél működnek, kérelmezzen egy-egy vármegyei térképet, mivel a legelső alkalommal is, midőn a vármegye térképe megjelent, ezen a népnevelési ügyök elősegítése céljából alakult humanus egyesület látta volt el az összes iskolákat, remélvén, hogy most is a szegény iskolák ebbeli kérését figyelembe veszi és azokat ingyen adományozza.

Az elnökségnek ezen kérések alapján sikerült is, a Népnevelési egyesület vezetőségének ígéretét megnyerni arra, hogy a rendelkezésére álló alap 1903. évi kamatját, a vármegyei térképek beszerzésére fordítja és azokat az arra rászorult és saját erejéből bevásárolni képtelen elemi iskolák között kiosztja. Felhívjuk ennél fogva a népiskolák vezetőségét, tanítóit, hogyha azon iskolák számára, melyeknél működnek, elkerülhetetlenül szükséges egy ilyen térkép adományozása, az „Udvarhelymegyei Népnevelési Egyesület”-hez címzett kérésüket Gyerkes Mihály tanító-egyleti főtitkárhoz (lakik Székelyudvarhely Szt.-Imre-utca 5. sz. alatt) minél előbb, de legkésőbb folyó évi dec. hó 14-ig okvetlenül adják be.

A népnevelési egyesület pedig felkéri a vármegye területén lakó tanítókat s általában a neveléssel és tanítással foglalkozó tanterfiakat és nőket, valamint az összes, de különösen a népiskolák vezető testületeit s a tanügy iránt érdeklődő közönséget is, hogy ennek a hasznos egyesületnek — melyet annak idején, ma már veterán, lelkes vármegyei férfiak létesítettek tekintélyes alappal s amely a kötelekbe tartozó iskolák közül, ezideig is többeket ellátott taneszközökkel, vagy a taneszközök beszerzésére jövedelmező alapítványokkal, — jelentkezzenek tagjaik. Az alapító tagsági-díj 20 korona az évi tagsági-díj pedig 1 korona 20 fillér. Különösen az iskolák, vezető tanítók képviselőiben lépjenek be az egyesületbe, de magok a tanítók is igen közeli érdekeik kielégítését nyerik, ha belépésükkel ez egyesület, a vármegyei népoktatás érdekében tovább fejleszteni igyekeznek. A tagságra vonatkozó jelentkezést a fenti kérésben is meg lehet tenni, vagy pedig egy egyszerű, Hlatky Miklós elnökhöz (lakik Székelyudvarhely Kossuth-utca) küldött levélben.

Mindkét rendbeli felhívást az érdekeltek és érdeklődők meleg figyelmébe ajánlván, maradtunk Székelyudvarhely, 1903. november hó 24.

Hlatky Miklós, Ujváry Mihály,
az Udvarhelymegyei Népnevelési Egyesület elnöke. az Udvarhelymegyei Tanító-Egyesület elnöke.
Gyerkes Mihály,
a Tanító-Egyesület főtitkára, a Népnevelési Egyesület pénztárosa.

Különfélék.

— **Ev. ref. kollegiumi új gondnokok.** Az ev. ref. egyházkerület közelebbi közgyűlése Gyárfás Endre székelykeresztúri nagybirtokost főgondnoknak és Dr. Bodolla Gábor helybeli kir. törvényszéki elnököt algonoknak választotta a székelyudvarhelyi ev. ref. kollegiumhoz.

— **A nőegylet tea-estélyén,** melyet mint mult számunkban is jeleztünk — jövő szombaton a Budapest-szállóban tartanak meg — minden ételnek és italnak következő szabott ára lesz: 1. Egy adag bármiféle hideg sült kenyérral 60 fillér. 2. Egy adag bármiféle tészta 30 fillér. 3. Egy adag tea tejjel vagy rummal 30 fillér. 4. Egy adag feketekávé 20 fillér. 5. Egy adag fagyalt 40 fillér. 6. Féliter finom asztali bor 60 fillér. 7. Egy üveg borszéki víz 24 fillér. 8. Egy üveg bibarcfalvi víz 20 fillér. 9. Egy üveg szikvíz 20 fillér. 10. Szivarok, virágok, gyümölcs, pezsgő, juxtárgyak szabott árban. Az ételek és italok jó-

ságáért s a pontos kiszolgálásért a rendezőség felelősséget vállal.

— **A polgári önképző** e hó 30-iki (hétfői) fillérestélyén Spaller József szakiskolai tanár felolvas, Ferenci Polixena és Mészáros Zoltán szavalnak, Kónya János pedig hegedűszólót játszik. Az estélyt Biró Juliska, Biró Péter Rózsi, Boros Lajos és Biró László rendezik.

— **Vármegyei jegyzői egyesülete** tegnap d. e. Gálffy István elnök vezetése alatt tartotta meg közgyűlését, melyen tudomásul vették a központi egyesület közgyűlésére küldött jelentését, ugyszintén a pénztárvizsgáló bizottság jelentését is. A jegyzők fizetésének ügyét napirendről levették, mivel a kormány tervbe vette azt. Az egyesületi tisztviselők tiszteletdíjába azok tagsági járulékát ajánlották föl, miután más alappal nem rendelkezik az egyesület. A községi szabályzatok megszerkesztésével az elnökséget bízták meg. Gálffy elnök indítványára elhatározták, hogy a járási főszolgabírákat főkérlik, hogy a vármegyei pályázókat a betöltendő jegyzői állásoknál támogassák s némi előnyben részesítsék a más vármegyebeliekkel szemben. Ezt a nézetet a közgyűlésen jelen volt Dr. Damokos alispán is helyeselte.

— **Gőre-estély.** A helybeli kereskedő-íjúság jövő hó 12-én és folytatólag ezentúl minden hónapban „Gőre-estély” cím alatt a Hungária-szálló nagytermében mulattató műsorral összekötött estélyeket rendez.

— **Gyászest.** Lajos János bögözi ev. ref. lelkész — mint részvétellel értesülünk — súlyos családi csapás érte. Gábor nevű 9-ik éves fiuk e hó 25-én hirtelen elhalt. A kis fiu temetése 27-én nagy részvét mellett volt.

— **Adományok a vármegyei múzeumnak.** Az udvarhelyvármegyei múzeum-egyesület nevében köszönetet mondok Péter Sándor homoródvárosfalvi unitárius lelkész urnak, ki az alapítandó megyei múzeum gyűjteményeinek gyarapítására 4 könyvet s 2 székely agyagipari tárgyat ajándékozott, továbbá Balázs János urnak, ki ugyanezen célra 2 könyvet adományozott. Csehely Adolf, muzeumi igazgató.

— **Rendkívüli könyvvarleszállítás** a bolti árak felére és harmadára. A Franklin-Társulat ez idén ismét szétküldte időleges könyvvarleszállításának jegyzékét. A rendkívüli gazdag árjegyzékben igen nagy azoknak a műveknek a száma, amelyeknek nagy az irodalmi becsé. Könyvtárak megalapításához, vagy ilyenek kiegészítéséhez ez az árleszállítás kedvező alkalmat nyújt. A jegyzéket a Franklin-Társulat Budapestben, kívánatra bárkinek megküldi és az abban foglalt műveket szintén fél- és harmadárban adja ugyanazon feltételek mellett a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala (Betegh Pál könyvkereskedése) Székelyudvarhelyt.

— **Erkeden** a lovak között a takonykór járványosan fellépett. E hó 24-én Zonda József törvényhatósági m. kir. állatorvos 2 állaton megállapította betegséget s további vizsgálat alapján még 19 takonykórost és ugyanennyi e betegségben gyanús állatot fedezett fel. A 19 beteg állatot e hó 26-án hatóságilag kiirtották. A gyanúsokat pedig elkülönítve, az egyes tulajdonosoknál szoros zárlat alá helyezték. Együttal a község lóállományára nézve is a zárlat elrendeltetett.

— **Érdekes Könyvtár** címen jelenik meg karácsonra Szabó Endre szerkesztésében a legújabb, diszes kiállítású könyvalaku szépirodalmi havi folyóirat, melynek előfizetési ára 1/4 évre egy korona, tehát példátlanul olcsó. Az első füzet Mikszáth Kálmán, a világhírű író egyik legszebb, páratlan humorral megírt elbeszélését, „A balyus zsidó leánya”-t fogja tartalmazni. Az érdekes Könyvtár kiadóhivatala (Budapest. VIII., József-körút 65.) gyűjtőívvél bárkinek készséggel szolgál s gyűjőit állandó tiszteletpéldányon kívül nagy könyvjutalmakban is részesít.

Hitelügy.

— **Pénzbőség.** Ha az Osztrák Magyar Bank állásáról szóló kimutatásokat szemügyre vesszük, azonnal tisztában lehetünk az általános pénzügyi helyzettel. Az utolsó kimutatás szerint az adómentes bankjegytartalék 33,485.000 koronával szaporodott, a váltótárca pedig 28,933.000 koronával fogyott és az adómentes bankjegytartalék 167,335.000 korona. Ez a nagy szám — szakemberek véleménye szerint — hihetőleg még emelkedik ezentúl, mert az idei bőséges termés és a magas állatárak következtében beállott gazdasági nagy pénzforgalom igényei már jóformán kielégítést nyertek s az adás-vevés gazdasági cikkekben

most már napról-napra csökkenni fog. Az Udvarhelymegyei Takarékpénztárnál sem maradt eredmény nélkül ez a rendkívüli pénzbőség s az igazgatóság határozata szerint, jövő évi január 1-től a betéti kamatlábat 4 1/2 százalékról 4 százalékra szállítják le és a betéti kamatadót az intézet sajátjából fizeti. Ezzel egyidejűleg a kölcsönök után szedett kamatokat is 1/2 százalékkal leszállítja s így az kerek 7 százalék lesz.

Közgazdaság.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesülettel.

573—903. szám.

Meghívó.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi december hó 8-án délelőtt 10 órakor a vármegyei ház kistermében rendes közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Dr. Darányi Ignác Öngyméltóságának az egyesülethez intézett búcsuleirata.
2. Tallán Béla földmívelésügyi Miniszter ur Öngyméltóságának bemutatkozó leirata.
3. 1904-ik évi munkaterv megállapítása.
4. A székelykeresztúri tenyészállat-kiállítás költségelőirányzata.
5. A behajthatatlan követelések törlése.
6. A választmány előterjesztése.
7. Azon indítványok tárgyalása, amelyek a közgyűlés előtt 4 nappal az elnökséghez írásban beadattak.

Székelyudvarhelyt, 1903. november 27.

Az elnökség.

A közgyűlést megelőzőleg délelőtt 9 órakor az alispáni irodában választmányi ülés tartatik, a közgyűlés elé kerülő ügyek előkészítése tárgyában, melyre a választmány tagjai meghívotnak.

Szerkesztői üzenetek.

Székely gazdának. Az állatok védő-oltására vonatkozólag mult számunkban adott tájékoztatóunkat oda módosítjuk, hogy az ott közölt díjak szedése csak az előleges védekezésnél szedhető a beoltásért. Járvány idején, mint pl. most is a ragadó száj- és körömfájásnál, ha a község kéri, vagy az illetékes állatorvos hivatalból előterjesztést tesz az ugynevezett kényszerbeoltásra nézve, a vármegye alispánja az oltást elrendelheti és ezen esetben a járási állatorvos — hivatalból — díjmentesen eszközli bármely községben a beoltást. Az állatok beoltása — ismételt hangsúlyozzuk — mérhetetlen előnyökkel jár a gazdaközönségre nézve, mert egyrészt a járvány egyszerre megszűnik, másrészt pedig a szabad közlekedés megnyílik számukra.

Előterjesztés az Udvarhelymegyei Tanítóegylet Elnökségéhez.

Tekintetes

Ujváry Mihály elnök urnak

Székelykeresztúr.

Tanító-egyletünknek legutóbbi alkalommal tartott közgyűlésében, titkári jelentésemmel kapcsolatosan hangoztattam, hogy köri pénztáraink annyira hiányosan vannak ellátva a pénz kezeléséhez okvetlenül megkívántató, megfelelő pénztári naplókkal, hogy azok hiánya miatt a pénztárakat helyesen kezelni, szabályszerűen ellenőrizni és a számadásokat megfelelőképen elkészíteni, s így a fiókkörök és az egyesület vagyoni állapotát megismerni szinte lehetetlen.

Ezen körülmény indított arra, hogy a legelső választmányi ülésen indítványozzam a pénztárak szabályszerű kezelésére megkívántató fő- és segédkönyvek beszerzését s azok egyöntetű teljes vezetését. Indítványom elfogadása után nyertem a választmánytól azon megbízást, hogy a pénzkézelésekhez szükséges nyomtatványokból állítsak össze olyan mintákat, melyeket úgy a fiókkörök, mint az egyesület pénztárosa fennakadás nélkül és szabályszerűen tud vezetni.

Megbízatomnak eleget téve, van szerencsém tanító-egyletünk elnökének, mint az egyesületi ügyeink vezetőjének, e tárgybani munkálatom eredményét bemutatni.

Azért teszem ezen uton meg előterjesztésem, hogy a pénztári kezelés végleges megállá-

pitása céljából javaslatba hozott nyomtatványok elfogadása és elkészítése előtt alkalma legyen tanítóegyletünk, de különösen a választmány minden tagjának ahoz érdemlegesen hozzászólni, a nyomtatványmintákat megismerni és azok hiányossága vagy célszerűtlensége esetén kifogását megtenni, vagy ha megfelelők, az említett célra elfogadni.

A tagok nyilvántartása, valamint azok mindennemű tartozásainak és befizetéseiknek elkönyvelésére szükségesnek látom a következő mintájú tagsági törzskönyvet (A minta). Ennek kezelése önmagát megmutatja, felesleges tehát ezt bővebben ismertetni.

Második könyv, az összes kiadások és bevételek sorszáma és időrendbeni elkönyvelésére szolgáló (B) mintájú pénztárkönyv. Ebbe lesz először bevezetve minden pénztári változás, és ebből könyveltetik aztán el a többi könyvekbe minden bevétel és kiadás.

A bevételek igazolására ellennyugták, a kiadások bizonyítására pedig nyugták szolgálnak; a tagsági díjak befizetésére a (C) minta szerinti tömb (block) rendszerű ellennyugták, illetve nyugták százankénti elkészítését ajánlom, az ellennyugtát a törzskönyvi és pénztárkönyvi, a nyugtát pedig a törzskönyvi számmal ellátva. Ezen nyugtákat, a keltezt kivéve, a pénztárnok tölti ki és a fizetés helyszínén írják alá.

A pénztárkönyv vezetése s lezárása a jelzett minta szerint semmi nagyobb nehézséget nem okoz. Kissé nagyobb figyelmet igényel a (D) mintájú gyűjtőnapló kezelése, melybe címenként kell a kiadásokat és bevételeket elkönyvelni és minden hó végén lezárni ilyen módon:

Február havi összegek:
Előző havi összegek:
Összesen:

Ezenkívül egy üres rovat a bevételeknél, egy a kiadásoknál rendelkezésre fog állni egyes esetleges új cím elkönyvelésére. — A különböző alapoknak, valamint az egyletnek is a számadását ennek alapján könnyen és világosan lehet összeállítani az (E) minta szerint, nemkülönben a következő évi költségvetést is az (E) mintának megfelelően.

Tekintetes Elnök ur! Abban a hitben vagyok, hogy ha tanítóegyletünk központi pénztárát és a fiókkörök pénztárát is ezen nyomtatványok szerint kezeljük, az egységes kezelés által nemcsak könnyebben, de nézetem szerint mindnyájunk által érthető, világosan számolhatunk el pénztáraink, a rájuk bízott közvagyonról, de a vizsgálatra kiküldendő bizottságok is tudni fogják, hogy miképpen járjanak el az ellenőrző vizsgálatok alkalmával.

Végül ajánlom, hogy a fiókköri pénztárosok által, a hátrálékos tagdíjak befizetésére való felszólítás céljából, a következő felhívást nyomtassa ki az egylet levelezőlap alakú kártyákra:

Kelt.....19.....n.

Tekintetes

.....urnak

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy mint az Udvarhelymegyei Tanítóegyletjárásfiókkörének tagja, hátrálékban van az 1.....évi tagsági díjjal.

Midőn ezen,összesenK.....f díjának a19.....hó.....n tartandó gyűlésen (postai küldés útján) való befizetésére felkérem, egyszersmint jelezni kívánom, hogy fizetési kötelezettségének nem teljesítése esetén, alapszabályaink rendelkezése alapján 1.....év.....hó.....n az illetékes hatósághoz be fog pereltetni.

Tisztelettel:

.....fiókköri pénztáros.

Hogy tanítóegyletünk vagyoni állapotát, tagjainak számát és a köri gyűlések látogatásának mikéntjét is számba vehessük, a vármegyénk területén lakó és tanítóegyletünknek kötelezett tagjai névsorát fiókkörönként összeállítottam s javaslom, hogy küldjük meg a fiókköröknek alapszabályaink rendelkezése szerint a hátrálékos és jelen évi tagdíjak kimutatása és a gyűlésekről igazolatlanul elmaradtak névsorának egybeállítását végett.

Ezen javaslatomnak a legközelebbi választmányi ülésen való tárgyalását kérve, kiváló tisztelettel maradtam Elnök urnak

Székelyudvarhely, 1903. november 22-én
kész szolgálja:

Gyerkes Mihály,
főtákar.

Lapszám.....

A) minta.

Lapszám.....

A tagjainak, azok tartozásainak és befizetéseinek nyilvántartási főkönyve:
Nagy Péter, felsősófalvi állami tanító.
Megjegyzés: Eltávozott 1903. évben Kibédre (Marostordármegye).
Tartozás: Lerovás:

Melyik évre?	Megnevezés	Tagsági díj		Megjegyzés	Melyik évre?	Megnevezés	Tagsági díj		Megjegyzés
		K	f				K	f	
1901.	Tagsági díjba	1	—	—	1901.	Tagsági díjba	1	—	—

B) minta.

A pénztárkönyve 19.....évben.

Sor-szám	Törzskönyvi szám	Hó, nap	Megnevezés	Bevétel		Kiadás	
				K	fillér	K	fillér
1903. év.				Áthozatal:			
1	—	I 1.	Mult évi pénztár maradvány (egyenleg)	243	24		
2	—	I 1.	Az udvarhelym. takarékpénztárba 145—III. sz. könyv. bet.			240	
3	6	I 15.	Nagy Ferenc 1901—1903 évi tagsági díjba fizetett	5	20		
4	18	"	Orbán Péter 1903. évi tagsági díjba fizetett	2			
5	—	I 31.	Parajdi hangverseny jövedelméből	148	82		
Egyenleg (pénztár-készlet)						158	76
				298	76	398	76
1903. február hava:				Böjte Béla s. k., pénztáros.			
6	—	I 1.	Mult havi egyenleg:	158	76		
7	—	I 14.	Lázár József fiókköri elnök január havi költségeire			1	45
8	3	I 24.	Poppov Péter hangjegy vásárlásaira	2		8	16
9	38	"	Kovács Mihály 1903. évi tagsági díjába postán	2			
10	46	"	Kakucs György 1903. évi tagsági díjába postán	2			
11	—	I 25.	Orbók Gyula 1903. évi tagsági díjába postán			69	91
Erzsébet-alap takarékpénztári elhelyezése						79	52
				164	76		
Az Udvarhelymegyei Tanító-egylet Udvarhely járási fiókkör pénztárát a mai napon megvizsgáltuk, jelen pénztári könyvet a sorszámozott bevételi és kiadási nyugtákkal, valamint a törzskönyvvel és gyűjtő-naplóval összehasonlítottuk, a pénztárkönyv lezárása után a mutatkozó 85 K 4 fillér készpénzt és a 319 K 91 fillér takarékpénztári betétet számba vettük s ugy az egyes könyveket, mint a pénztári készletet teljesen rendben találtuk.							
Felsősófalva, 1903. febr. hó 26-án.							
Veress Mózes, v. b. elnök. Péter Gergely, v. b. tag. Blájer Balázs, v. b. tag.							
12	—	I 27.	Irodai szerekre			1	45
	—	I 29.				80	79
Egyenleg:						164	76
Átvitel:						164	76

Törzskönyvi sz..... Pénztárkönyvi sz.....

C) minta. Ellennyugta.

.....K.....f, azazkorona
.....fillérről, mely összegetévre
járó tagsági díjam fejében
pénztárnokhoz befizettem.
Kelt.....1.....hó.....n.
.....egyleti tag.

Törzskönyvi szám.....

N y u g t a.

.....K.....f, azazkorona
.....fillérről, mely összeget
urtólévre kiróttdíja fejében felvettem.
Kelt.....1.....hó.....n.
.....pénztáros.

D) minta.

A gyűjtő naplója 19.....évben.

Pénztár-könyvi folyó szám	Megnevezés	Bevétel					Kiadás						
		Tags. díj	Törzskönyvi díj (alapszabály szerinti)	Kamat jöved.	Vegyesek	Összes.	A kör fenntart. költsége	Betét (Alapítványok)	Közp. illetm.	Vegyesek	Összes.		
												K	f
	1903. január hava.												
1	Mult évi pénzt. marad.				234	24	234	24					

E) minta.

A költségeloirányzata az 19.....évre.

Sorszám	Megnevezés	1. évre előirányoztatik		Megjegyzés	Sorszám	Megnevezés	1. évre előirányoztatik		Megjegyzés		
		K	f				K	f			
	Fedezet.					Szükséglet.					
1	165 tagtól tags.-díj á 2 K	330	—	238	—	1	Fenntartási költség	30	—	25	—

F) minta.

A számadása az 19.....évről.

Sorsz.	Bevétel		Sorsz.	Kiadás			
	K	f		K	f		
1	Tags. díjakból a homoródi fiókkörtől	93	70	1	Fenntartási költségek	140	—
2	" " az udvarhelyi "	105	80	2	Utazási költség	50	—
4	" " a kereszturi "	153	40	3	Pénzkészlet december 31-én	162	90
		352	90			352	90
Székelykeresztur, 1903. december 31.				Balogh Róza, közp. pénztáros.			
Erzsébet segélyző-alap számadása:							
1	Takarékpénztári betétek	1240	—		Kiadás nincs.	—	—
1	Ennek egyévi kamata	62	—		Pénzkészlet december 31-én	1302	—
		1302	—			1302	—
Székelykeresztur, 1903. december 31.				Balogh Róza, közp. pénztáros.			

Nyilt-tér*

Nyilatkozat.

Pál István helybeli műasztalos részemre több butodarabot készített jutányos áron és oly kivitelben, hogy teljes megelégedésemet érdemelte ki s ezért bárkinek is figyelmébe ajánlom.

Székelyudvarhely, 1903. nov. hó 22-én.

Mihály János,
kir. tvszéki bíró.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 filléért, vastagabb betűvel 8 filléért közöl a kiadóhivatal.

BOR. Jó és olcsó asztali csemege és gyógyborok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Havanna rum. Adler-féle havanna rumot tessék nyomtatékosan kérni, mert számtalan silány utánzót van forgalomban. Adler és Gold, cs. és kir. udvasi szállítók, Kassa. Kapható az összes fűszer- és csemege üzletekben.

Csikszeredében és határán 230 hold területű birtok az 1904. január 1-től kezdődő egymásután következő 6 évre haszonbérbe adandó. A feltételekről értekezhetni **Szacsavay Imre,** kir. járásbíróval Csikszeredében.

Eladó. Székelykeresztúron a „**Korona-szálloda**”, új, jó karban levő épületekkel, nagy mulatókertekkel. Értekezni lehet a tulajdonosnál, Marosvásárhely, Szántó-utca 43.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

6800—1903. polg. szám.

Kérése a bóranyag beszerzési szövetkezetnek Székelyudvarhelyt, igazgatósági elnökségben történt változás bejegyzése iránt.

Végzés.

Az 1903. évi november hó 15-én megtartott rendkívüli közgyűlésről felvett ezen jegyzőkönyv, valamint a kilépett gróf Lázár Ádám igazgatósági elnök ebbeli minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszűnése és helyébe Orbán Dénésnek helyettes igazgatósági elnökké történt megválasztása és cégjegyzési jogosultsága tudomásul vétetik s a hiteles cégálírást tanúsító címpéldány és a közgyűlési jegyzőkönyv megőrzés és okmánytábla leendő elhelyezés végett a cégjegyzék vezetőnek kiadatik.

Egyidejűleg a kereskedelmi társas cégek jegyzékében ezen cégnél bejegyzettl rendeltetik: az 1—4 rovatba mint rendesen, az 5-ik rovatba: gróf Lázár Ádám helyett Orbán Dénés; a 6-ik rovatba: az 1903. évi november 15-én megtartott rendkívüli közgyűlés által gróf Lázár Ádámnak az igazgatósági elnökségről történt lemondása elfogadtatott s helyébe Orbán Dénés cipészmeister székelyudvarhelyi lakos cégjegyzési jogosultsággal helyettes igazgatósági elnökké megválasztatott; a 8-ik rovatba gróf Lázár Ádám igazgatósági elnöki minősége és cégjegyzési jogosultsága töröltetik. Ezen bejegyzés foganatosítása és szabályszerű közzhírré tétele a cégjegyzék vezetőnek meghagyatik.

Orbán Dénés helyettes igazgatósági elnök felhivatik, hogy eégalírást mindenkor a hiteles címpéldányon látható alakban teljesítse.

Folyamodó szövetkezetnek meghagyatik, hogy 4 korona céghirdetési díjat ezen kir. törvényszék Elnökénél 8 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizessen be s jelen végzést a helybeli „Székely-Udvarhely” című lapban saját költségén azonnal tegye közzhírré.

A kir. törvényszék mint kereskedelmi bíróságtól. Székelyudvarhelyt, 1903. évi nov. hó 26-án.

Dr Székely,
előadó.

Tölgyfaoladási hirdetés.

A Szederjes (Udvarhelyvármegye) volt urbéres közbirtokosság tulajdonát képező erdő I. osztályában 101587—1902. sz. miniszteri rendelettel kihasználásra engedélyezett 998 kat. hold területen álló fatömegnek tövön való eladása iránt **1903. évi december hó 28-án délelőtt 10 órakor** Szederjes község házában ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni. Utóajánlatok nem fogadtatnak el. Az eladás alá kerülő 4701 darab tölgyfa 588 m³ tölgy haszonfára és 260 m³ tölgy tűzfára van becsülve.

Kikiáltási ár 3248 korona, bánatpénz 10 százalék.

Az árverési feltételek a m. kir. járási erdőgondnokságnál Székelykeresztúron és alólírottán megtekinthetők.

Szederjes, 1903. november hó.

Szász F. Mihály,
volt urbéres.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

4429—903. szám.

Hirdetmény.

Homoródjánosfalu koresmaháza *folyó évi december hó 23-án délelőtt 10 órakor* a község házában megtartandó szóbeli árverésen 1904. évi január 1-től 1905. évi december 31-ig terjedő időre haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 250 korona, melynek 15 százaléka bánatpénzül letendő.

Az italmérségi engedélyt — bérbevevő részére — a község fogja kieszközölni.

Egyéb feltételek Homoródjánosfalu község bírájánál megtudhatók.

Oklánd, 1903. november 24.

Szabady Tivadár,
főszolgabíró.

1465—903. sz.

Pályázati hirdetés.

Homoródszentmártoni körjegyzői állásra, mely körbe Homoródszentmárton (székely), Abásfalva, H.-Keményfalva és Lókod községek tartoznak — pályázatot hirdetek.

A körjegyző javadalmazása:

Törzsfizetés 800 korona.

Irodai átalány 123 korona 34 fillér.

Lakbér 120 korona.

Utó átalány 144 korona.

Körjegyzői levélhordói díj 66 K 64 fillér.

A magánmunkalátokért szabályrendeletileg megállapított díjak s amennyiben a megválasztott körjegyző állami anyakönyvvezetőnek kineveztetnék, 200 korona tiszteletdíjat fog kapni.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy rendszeren felszerelt folyamodványukat alólírt főszolgabíróhoz *folyó évi december hó 24-én délután 5 óráig* annál bizonyosabban beadják, mert a később beérkezetteket nem fogom figyelembe venni.

Oklánd, 1903. november 23-án.

Szabady Tivadár,
főszolgabíró.

	Kitűnő szabás és jó munkáért kezeség	
	vállaltatik!	

Uj divatos

férfi és gyermek ruhák

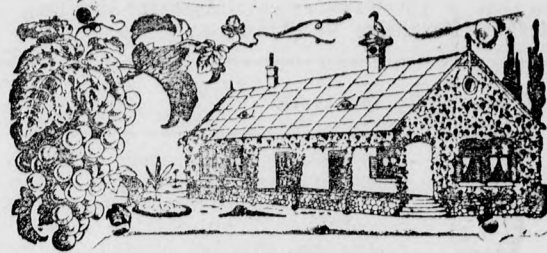
készítetnek a legjutányosabb árakban az őszi és téli idényre dus választékú hazai és külföldi posztókból.

	Szenkovits János	
	utóda férfi- és női divatüzletében.	

Részletfizetésre eladó ház.

Székelyudvarhelyt, a Solymossy-utca 30. sz. kő- és téglából épült 6 szobás (konyha, kamara, pince és nagy színnel bíró) cserepes fedelű ház, 276 □-öl területű beltelekkel együtt 14 évi részletfizetéssel, igen olcsón és azonnal eladó.

Cserépfedélhez alkalmas fenyőlécek és tűzifa-léc szeke-renkint, valamint hasogatott bükk tűzifa igen jutányos árak mellett kerül eladásra székelyudvarhelyi fűrészteleppennél. Kiváló tisztelettel: **Fábián József.**

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskotály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekbbségre, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajokismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Cím:

Érmelleki első szőlőültvénytelep Nagykágya,
u. p. Székelyhid.

	A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP. Horgony-Pain-Expeller	
	egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésűl alkalmaztatik köszvényéln, csúznál és meghüleséknél.	
	Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapestben.	
	Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók. Rudolstadt.	

Kapható Székelyudvarhelyt:

Koncz Ármin gyógyszerertárban.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

A hölgyvilág részére

karácsoni ajándékul!

Minden t. hölgy saját maga — minden divat szerint — fáradtság nélkül készítheti ruháját az **igazítható**

női Taille-szabászati készülék

segélyével, anélkül, hogy a szabászati rajzot megtanulta volna. E készülék minden testalkat részére. — Célszerűségét és használhatóságát számos elismerő-iratok bizonyítják. — Minden kulturállamban törvényesen védve és szabadalmazva.

Egy készülék ára — utánvét mellett — 3 korona. Megrendelhető és kapható az akadémiailag vizsgázott feltalálónál:

Guschelbauer Antalnál,
Sopronban.

Képviselek minden helységben kerestetnek.

Mint gyógyviz csodahatásu.

Kászoni Főkut.

Természetes gyógy borviz!

Kizárólagos főraktár Udvarhelyvármegye egész területére: SZENTPÉTERY GERGELY fűszer-, üveg-, porcellán- és diszműáru kereskedésében Székelyudvarhelyt, Deak-tér 15 szám alatt. — Üvegenkénti ára 12 fillér.

Mindig friss szállítmány.

Pénzt, sok pénzt, havonként 1000 koronáig kérésre mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül. Küldje be címét „E 452” jelleg alatt a következő címre: Annoncen-Abteilung des „Merkur” Mannheim, Meerfeldstrasse No 44.

Jorgó János órás, gyári raktár: Bécs, III/4. Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

— Órajavitási műhely. — Mindennemű zsebóra új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt, vagy javított óráért kezességet vállalok. — Kivonat a nagy árjegyzékből: 7787 sz. legolcsóbb, legjobb strapacsióra, nickelokban 36 órai járással 2 frt 80 kr. 8039 sz. valódi ezüst páncéllánc 15 gr. 1 frt. 7858 sz. ezüst remontoir, duplafelelű 5 frt. 7939 sz. Ingaóra ütőművel, 2 súlylyal 11 frt 50 kr. 7929 sz. Jó ébresztő óra 1 frt 20 kr. Szíveskedjék nevemre és házászámomra 75/B. pontosan figyelni.

„Nincs többé tyukszem!”

Ha tyukszemétől meg akar szabadulni, elégséges egy kísérlet a törvényesen védett és biztosan ható —

Denzinger-féle **„VIKTÓRIA”** tyukszem — — kerőccsel,

mely legrövidebb idő alatt a legkeményebb tyukszemet is eltávolítja — Ára tégelyenként 1 korona 30 fillér. — 1 korona 50 fillér előleges beküldése mellett bérmentve szállítja a feltaláló:

DENZINGER ADÁM Ujvidék, Duna utca 17. szám.

Baros-féle

Peratin bajusznövesztő

az egyedüli szer, mely által még serdülő ifjak is szép, csinos bajuszt és dús szakált nyernek.

Teljesen ártalmatlan.

1 adag 2 korona 50 fillér és 4 korona.

Egyedüli készítő: BAROS GÁBOR

Budapest, VII. kerület, Dohány-utca 1. szám.

Kozmetikai toilette cikkek gyára.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kamatláb leszállítás!

Az Udvarhelymegyei takarékpénztár részvénytársaság Székelyudvarhelyen a fő- és Székelykeresztúron a fiók-intézeténél **1904. évi január 1-től** kezdve a további indítkezéskor a kamatlábat **4 és fél százalékra** adómentesen (a betéti kamat-adót az intézet sajátjából fizeti); a váltók-, kötelezvények- és folyó-számlák után pedig az eddig alkalmazott kamatlábat **7 és fél százalékra szállítja le.**

Ezenkívül — mint eddig — a váltók- és kötelezvényeknél lejáratonként, a folyó-számláknál negyedévenként $\frac{1}{1000}$ (egyezertől) legkevesebb összegül **20 fillér leszállítási díjat számít.**

Székelyudvarhely, 1903. november 25.

Az igazgatóság.

Karácsoni és ujévi vásár!

A közelgő karácsoni és ujévi alkalmakra igen szép és értékes ajándéktárgyak állanak a n. é. közönség rendelkezésére, u. m.:

Remek mesés-, képes- és ifjúsági könyvek dus raktára. Disz- és ajándék-könyvek. Emlék-könyvek és diszes naplók. Képes levelező-lap albumok.

Legfinomabb és divatos levélpapírok diszes dobozokban. Papir- és írószer-ujdonságok. Diszes tentatartók és finom különleges tollszárak.

Értékes és olcsó tollkések. Női finom bőr kézitáskák. Divatos óra- és nyakláncok. Pénztárcák és pénzes erszények dus választékban.

Valódi kínai kézi- és diszlegetezők. Dohány-, szivar- és szivarka-tárcák finom bőr- és ujezüstből s más kedvelt anyagokból. Hegedük és hegedű-főlszerelések.

Hegedű- és citerahúrok. „Turull” szabadalmazott író-toll-betét. Diszes kiállítású lámpaernyők. „Rapid” töltő tollszár. A legkülönbözőbb író-nok.

Magyar- és Tudományos Zseb-könyvtár teljes számban. Benedek Elek-féle Kis Könyvtár összes kötetei raktáron. Képes budapesti szács-könyv.

Naptárak nagy választékban. Diszes tárcá-naptárak. Jegyzékönyvek és üzleti könyvek. Ima- és énekkönyvek. Helybeli, művészi és alkalmi levelező-lapok.

Szent képek dus választékban. Bárhol megjelent könyv- és zenemű itt az eredeti bolti, vagy a hirdetett leszállított ár mellett a legrövidebb idő alatt megkapható.

Az itt felsorolt és még igen sok raktáron levő ajándéktárgyak a legjutányosabb áron kaphatók:

BETEGH PÁL könyv-, papir-, író- és rajzszerkereskedésében

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15-ik szám alatt.

URANOS-KÉK

ruha-mosáshoz a legjobb kékitő szer. — Törvényesen védve. — Mosóintézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakékitő.

Olcó és felülmulhatlan!

kis üveg 24 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő. 1 nagy üveg 1-60 K. 1/2 üveg 1 K.

Kapható mindenütt. Utánzatoktól óvakodjunk!

Kizárólagos gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK VEGYÉSZETI GYÁRA

BUDAPEST, VI., Rózsa utca 85.